

בש"פ 1112/15 - חיים שדמי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 1112/15

לפני:

כבוד השופט א' שהם

העורר:

חיים שדמי

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד,
במ"ת 14-12-35967, מיום 15.1.2015, שניתנה על-
ידי כב' השופטת מ' ברק נבו

תאריך הישיבה:

ז' באדר התשע"ה (26.2.2015)

בשם העורר:

עו"ד נס בן-נתן; עו"ד תום הלפרין

בשם המשיבה:

עו"ד שרית משגב

החלטה

1. לפניי ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת מ' ברק נבו), במ"ת

עמוד 1

14-12-35967, מיום 15.1.2015, בגדרה נעצר העורר עד לתום ההליכים במשפטו.

כתב האישום שהוגש נגד העורר

2. נגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של ניסיון שידול לרצח, לפי סעיף 300(א)(2) ביחד עם סעיף 133(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977. כעולה מכתב האישום, עובר ליום 26.11.2014, גמלה בליבו של העורר החלטה להמית את א.כ. (להלן: הקורבן), עמו היה מצוי בקשרים. על מנת להוציא את החלטתו מן הכוח אל הפועל, חיפש העורר אדם אשר יבצע את מעשה הרצח עבורו. ביום 26.11.2014, התקשר העורר עם אדם הנושא את הכינוי "אבו סאמר", אשר שימש באותה העת כסוכן משטרה (להלן: הסוכן), והשניים שוחחו בטלפון ותיאמו פגישה. ביום 27.11.2014, נפגשו העורר והסוכן, ובמהלך הפגישה, הביע העורר בפני הסוכן את רצונו להביא למותו של הקורבן, בציינו כי הוא עצמו אינו מסוגל לעשות זאת, ועל כן ביקש מהסוכן לבצע את הרצח עבורו. הסוכן הביע את הסכמתו להביא למותו של הקורבן, בתמורה לסכום של 5000 ₪ (להלן: הסכום הראשוני), אשר ימסר לו על-ידי העורר טרם ביצוע הרצח, ועוד 10,000 ₪ נוספים, אשר ישולמו לסוכן לאחר ביצועו. עוד סוכם בין השניים, כי לצורך ביצוע הרצח, ימסור העורר לסוכן פרטים אישיים אודות הקורבן, ובכלל זאת: תמונות של הקורבן; כתובת מגוריו; ופרטים נוספים לגביו. סוכם בנוסף, כי השניים יפגשו, לאחר שהעורר ישיג את הסכום הראשוני. נטען בכתב האישום, כי בין התאריכים 30.11.2014 ל-6.12.2014 יצר העורר קשר טלפוני עם הסוכן, וזאת במספר הזדמנויות, ועדכן אותו כי טרם השיג את מלוא הסכום הראשוני, אך יש ברשותו את הפרטים האישיים של הקורבן, על מנת שהסוכן יוכל להתחיל לעבוד. הסוכן מצידו, ביקש לקבל את הפרטים האישיים רק במעמד מסירת הסכום הראשוני. ביום 7.12.2014, התקשר העורר אל הסוכן ואמר לו כי השיג את הסכום הראשוני, והשניים תיאמו להיפגש מאוחר יותר באותו הערב, לצורך העברת הסכום הראשוני ופרטיו האישיים של הקורבן. במהלך הפגישה, מסר העורר לידי הסוכן סכום של 1,200 ₪ במזומן, והסביר לו כי אין ביכולתו למשוך את יתרת הסכום הראשוני באותו היום, בשל מגבלת משיכה בחשבון, אשר צפויה, לדברי העורר, להיפתר למחרת. עוד נטען בכתב האישום, כי על מנת לרתום את הסוכן לביצוע הרצח, הציג העורר לסוכן את יתרת הסכומים בחשבון הבנק שלו, המעידה כי יש ביכולתו של העורר לשלם את מלוא הסכום, עליו סוכם. במהלך הפגישה, מסר העורר לידי הסוכן תמונות מודפסות של הקורבן, ותצלום של מכוניתו. בנוסף, ובהתאם לבקשתו של הסוכן, רשם העורר את כתובתו של הקורבן בגב התמונות.

הבקשה למעצר עד תום ההליכים

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה לבית משפט קמא, בקשה לעצור את העורר עד לתום ההליכים במשפטו. העורר הסכים לקיומן של ראיות לכאורה ולהימצאותה של עילת מעצר, ובהחלטה מיום 17.12.2014, הורה בית משפט קמא על עריכת תסקיר מעצר, בעניינו של העורר. בתסקיר שירות המבחן תוארו נסיבות חייו של העורר, וצויינה העובדה כי הוא נדון בעבר ל-180 שעות שירות לתועלת הציבור (של"צ), בגין החזקת סמים שלא לצריכה עצמית. שירות המבחן התרשם, כי "במצבים מסוימים בהם חווה [העורר] לחץ ומצוקה, בכלל זה גם לחצים מגורמים חיצוניים, מתקשה [העורר] להתמודד באופן בונה עם קשייו, מתקשה להציב גבולות ברורים לעצמו ולסביבתו, תוך שנוטה לפעול באופן אימפולסיבי ובעייתי". יחד עם זאת, ציין שירות המבחן, כי "אין קווים אלימים מושרשים ועברייניים מוטמעים באישיותו [של העורר]". לפיכך, "יהיה ביכולתו של חיים [העורר] לקבל את הכרוך בתנאי שחרור ממעצר. כן התרשמו כי מעצרו הנוכחי מהווה גורם הרתעתי משמעותי [...] לאור כל האמור, הערכת הסיכון הינה בינונית להישנות עבירה פוגעת". בהתאם לכך, ולאור התרשמותו החיובית מן המפקחים המוצעים, המליץ שירות

המבחן על שחרורו של העורר למעצר בית מלא, תחת איזוק אלקטרוני, בבית דודתו ובעלה המתגוררים בבני ברק, בפיקוחם ובפיקוח אימו. לצד זאת, הומלץ על העמדתו של העורר בפיקוח מעצר של שירות המבחן למשך חצי שנה.

החלטתו של בית משפט קמא

4. בהחלטתו מיום 15.1.2015, קבע בית משפט קמא, מפי כב' השופטת מ' ברק נבו, כי לא ניתן לתת אמון בעורר, ועל כן אין כל צורך להתרשם, באופן אישי, מן המפקחים המוצעים. בית משפט קמא עמד על חומרת העבירה המיוחסת לעורר, והדגיש, כי "לאחר שצפיתי בסרטונים, אף התרשמתי מקור הרוח שבו מבקש המשיב [העורר] מהסוכן לעשות את מה שהוא מבקש, כשהוא משתמש בביטוי 'טוטאל'". בית משפט קמא דחה את טענת בא-כוח העורר, באשר להיעדר נחישות מובהקת מצידו של העורר לביצוע הרצח, בציינו כי "התרשמתי גם מכך כי המשיב [העורר] 'מתנדב' פעמיים במהלך הסרטון להוביל את הקורבן לכפר מסוים, על מנת להקל על הסוכן לבצע את החיסול". בהמשך, הביע בית משפט קמא את דעתו, כי "שירות המבחן לא ייחס את המשקל הנדרש לעבירה בה מואשם המשיב [העורר] [...] הייתה חסרה לי התייחסות ממשית יותר למעשים המיוחסים למשיב [לעורר], בפרט נוכח הקביעות הפוזיטיביות על היעדר קווים אלימים באישיותו". בנוסף, נתן בית משפט קמא את דעתו גם לעובדה כי על העורר הושת של"צ בהיקף של 180 שעות, אשר העורר טרם החל בביצועו, דבר המחזק את החשש למסוכנות הנשקפת מן העורר. לפיכך, הורה בית משפט קמא על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים במשפטו.

הערר על החלטת המעצר

5. בהודעת ערר, שהוגשה על-ידי עו"ד נס בן-נתן, טען הסנגור כי שגה בית משפט קמא שעה שייחס לעורר נחישות ו-"קור רוח" בביצוע הרצח. נטען בהקשר זה, כי גם אם קיימות ראיות לכאורה לכך שבשלב מסוים ביקש העורר להביא למותו של הקורבן, הרי שמעיון בתמלילי השיחות שנערכו בין העורר לבין הסוכן עולה בברור, כי העורר לא היה נחוש "לבצע את זממו כפי שתואר", ולא היה נחרץ בדעתו באשר לביצוע הרצח. בטעונו בעל-פה, הפנה הסנגור לרצף של אמירות והתנהגויות מצידו של העורר, המצביעות, לשיטתו, על כך שהעורר לא היה נחוש בדעתו להביא למותו של הקורבן. הסנגור הפנה לכך שהעורר נמנע מלהעביר לסוכן את מלוא הסכום הראשוני עליו סוכם, על אף שהיה ביכולתו לעשות כן, וזאת, כך יש להניח, בשל אי גמירות דעת, באשר לרצון העורר בביצוע הרצח. בנוסף, טען הסנגור כי העורר הבהיר לסוכן, הן במלל והן בהתנהגות, כי אין הוא רשאי לפעול, טרם קבלת מלוא הסכום הראשוני עליו סיכמו השניים. הסנגור הוסיף וטען, כי כאשר העורר שאל את הסוכן על הזמנת מכות ושריפת רכב עבור "חברו", הוא ביקש, הלכה למעשה, לבחון אפשרות של פגיעה פחותה יותר בקורבן, שאינה רצח. עו"ד בן-נתן אישר, כי העורר אכן "התנדב" פעמיים להוביל את הקורבן לכפר בו מתגורר הקורבן, אך לטענתו, התנהגות זו מלמדת על כך שהעורר היה מעוניין לפקח באופן צמוד והדוק על המתרחש, כחלק מ"מנגנון ביטחון" שיצר לעצמו. באשר למצב "קור הרוח" שייחס בית משפט קמא לעורר, נטען כי בחקירתו של העורר מיום 12.12.2014, מסר הלה לחוקריו כי הוא סיפר לאשתו, באותה תקופה, כי הוא מפוחד וחושש, ולגישת הסנגור, אמירה זו מצביעה בבירור על היעדר "קור רוח" מצידו העורר. לפיכך, ביקש עו"ד בן-נתן לקבל את הערר, ולהורות על שחרורו של העורר ממעצר, בתנאים מגבילים.

6. המשיבה, אשר יוצגה על-ידי עו"ד שרית משגב, ביקשה לדחות את הערר, בהצביעה על חומרת מעשיו של העורר ועל רמת מסוכנותו הבלתי מבוטלת. זאת, שעה ש"הזמין" ביצעו של רצח, ללא מורא וללא כל רתיעה, תוך שהוא מספק לסוכן את תמונותיו של הקורבן; את כתובת מגוריו; וצילום רכבו של הקורבן. המשיבה סבורה, כי אין מקום לכל חלופת מעצר, שכן, לטענתה, לא ניתן לתת אמון בעורר, וזאת, בין היתר, נוכח העובדה כי הלה הציע, בשתי הזדמנויות, לסוכן כי יביא את הקורבן לכפר, על מנת להקל על ביצוע הרצח. עוד נטען, כי מסוכנותו של העורר אף מתחדדת לאור האמור בתסקיר שירות המבחן, כי העורר מתקשה להציב לעצמו גבולות, ונוטה לפעול באופן אימפולסיבי.

דיון והכרעה

7. לאחר שעיינתי בחומר שהונח לפניי והאזנתי בקשב רב לטיעוני הצדדים, הגעתי למסקנה, לא בלי היסוס, כי יש לקבל את הערר ולהורות על שחרורו של העורר לחלופת המעצר המוצעת על-ידי שירות המבחן. כאמור, אין מחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכאורה להוכחת הנטען בכתב האישום, ומשעסקין בעבירה בה מדובר, קיימת עילה למעצרו של העורר. השאלה היחידה הטעונה הכרעה, היא האם ניתן, בנסיבות העניין, "להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור, שפגיעתם בחירותו של הנאשם, פחותה" (סעיף 21(ב)(1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996). כפי שציינתי בבש"פ 1219/15 וינשטין מקלין נ' מדינת ישראל (25.2.2015):

"על בית המשפט לבחון תחילה את השאלה האם ניתן להשיג את מטרת המעצר באמצעות חלופת מעצר כלשהי 'או שמא יש לקבוע כי כל חלופת מעצר לא תסכון, על מנת לאיין את מסוכנותו של העורר' (בש"פ 4187/13 בראז' נ' מדינת ישראל (18.6.2013); בש"פ 3391/13 עווידה נ' מדינת ישראל (20.5.2013); בש"פ 8314/12 ג'עברי נ' מדינת ישראל (27.11.2012)). ככל שבית המשפט מגיע לכלל מסקנה כי כל חלופת מעצר לא תוכל להפיג את מסוכנותו של הנאשם, או את עילת המעצר הקיימת נגדו 'אין מקום לבחון חלופת מעצר פרטנית בעניינו של אותו נאשם' (בש"פ 5958/08 אבו ואסל נ' מדינת ישראל (10.7.2008))."

8. מעיון בהחלטתו של בית משפט קמא מיום 15.1.2015, עולה כי בית המשפט סבר כי זה המקרה בעניינו, וכי כל חלופת מעצר לא תסכון, על מנת להפיג או לאיין את מסוכנותו של העורר. בית משפט קמא, סמך את החלטתו על חילופי הדברים עם הסוכן והתנהגותו של העורר, מהם ניתן ללמוד, לשיטתו של בית משפט קמא, כי העורר פעל ב"קור רוח" וגילה נחישות ודבקות במטרה בביצוע הרצח. ואולם, לאחר שעיינתי בחומר שהונח לפניי, הגעתי למסקנה, כי ניתן, בנסיבות העניין, לעבור לשלב השני, ולבחון האם קיימת חלופת מעצר ראויה, אשר תפיג את מסוכנותו של העורר ותשרת את מטרות המעצר.

9. אין צריך לומר, כי בית המשפט אינו מחויב לאמץ את האמור בתסקיר שירות המבחן, חרף המשקל הבלתי מבוטל שיש ליתן להמלצותיו. על בית המשפט היושב עלי דין ליתן דעתו לשיקולים נוספים בגדרו של ההליך הפלילי, אשר שירות המבחן אינו מופקד עליהם. לפיכך, רשאי היה בית משפט קמא שלא לאמץ את המלצת שירות המבחן בעניינו של העורר, ובהחלטה זו כשלעצמה אין, ככלל, כל פגם המצדיק את התערבותו של בית משפט זה. יחד עם זאת, סבורני כי, בנסיבות הקונקרטיות דנן, יש מקום להורות על שחרורו של העורר לחלופת המעצר המוצעת על-ידי שירות המבחן. להלן אסביר בקצרה את עמדתי זו.

10. עיון בתמלילי השיחות שהוגשו במהלך הדיון בערר, מגלה תנודות באשר למידת נחישותו של העורר בביצוע הרצח, דבר המוצא את ביטוי הן בשאלות שהעורר מפנה אל הסוכן, באשר לעלות הזמנת הרצח "זה יקר לקנות?", או שאלות באשר לאופן הביצוע "כמו בסרטים?", והן בהתנהגותו של העורר, אשר בחר למסור לסוכן תשלום חלקי בלבד של הסכום הראשוני עליו סיכמו השניים, כנראה מתוך ידיעה שהסוכן לא יפעל עד לקבלת מלוא התשלום. דומה, ומבלי לקבוע מסמרות בדבר, כי לו היה העורר נחוש בדעתו, בצורה מובהקת, להוציא באורח מיידי את הרצח מן הכוח אל הפועל, הוא היה דואג למשוך מחשבונו את מלוא הסכום עליו סוכם, ובכך היה מממש מבחינתו את כוונותיו.

11. בנסיבות אלו, הגעתי למסקנה כי יש מקום לקבל את הערר ולהורות על שחרורו של העורר לחלופת המעצר המוצעת. התיק יוחזר לבית משפט קמא, על-מנת שיקבע את יתר התנאים הכרוכים בשחרורו של העורר לחלופת המעצר שהוצעה על-ידי שירות המבחן, ומן הראוי לעשות כן בהקדם האפשרי.

12. לאור האמור, הערר מתקבל כמפורט לעיל.

ניתנה היום, י"ז באדר התשע"ה (8.3.2015).

ש ו פ ט